

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНІ МЕДІАСИСТЕМИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Міжнародні медіасистеми
Викладач (і)	Шлемкевич Тетяна Вікторівна
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	tetiana.shlemkevych@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/325786682176284dfc68
Консультації	Ср. 15:00-16:00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Міжнародні медіа системи впливають на формування світової думки та уявлення про події та проблеми. Їхні засоби масової інформації визначають підходи до глобальних питань та впливають на рішення національних урядів. Міжнародні медіа системи грають ключову роль у поширенні новин та ідей з одного регіону світу в інший. Це сприяє створенню спільного інформаційного простору та взаєморозумінню між національними спільнотами. Міжнародні медіа системи створюють можливості для міжкультурного діалогу та взаєморозуміння. Це важливо для зменшення стереотипів, підвищення толерантності та підтримки різноманітності в глобальному суспільстві.

Об'єктом вивчення курсу «Міжнародна медіа системи» є міжнародна інформація, ключові закони у галузі мас-медіа.

Предметом вивчення курсу «Міжнародні медіасистеми» є аналіз та розуміння різних медіасистем світу.

Курс досліджує різноманітні аспекти медіа, такі як структура, регулювання, власність, економіка та вплив на суспільство. Студенти вивчають моделі медіасистем у різних країнах, аналізують їх особливості та порівнюють з медіасистемою України. Курс також охоплює теми, пов'язані з глобалізацією медіа, культурними впливами та міжнародними медіаорганізаціями.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета курсу полягає у формуванні розуміння структури міжнародних медіасистем, їхнього впливу на суспільство та культуру, а також розвиток у слухачів навиків критичного мислення у відношенні до інформації, яку вони зустрічають в глобальному медіа-середовищі.

Цілі :

- Студенти мають вивчити структуру, функції та особливості міжнародних медіасистем, щоб отримати повний образ їхнього функціонування.
- Курс зорієнтований на розгляд впливу міжнародних медіасистем на суспільство та культуру, а також як суспільство впливає на медіа.
- Студенти можуть аналізувати, як міжнародні медіасистеми відображають події та взаємодіють з політикою та дипломатією.
- Курс зорієнтований на дослідження впливу міжнародних медіасистем на збереження або зміну культурної ідентичності в умовах глобалізації.
- Студенти можуть розглядати етичні виклики, пов'язані з роботою міжнародних журналістів та інших представників медіа в різних країнах.
- Курс спрямований на розвиток у студентів навичок критичного аналізу новин, інформації та джерел, щоб їхні висновки були обґрунтованими та об'єктивними.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 07. Здатність працювати в команді.

ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК 03. Здатність створювати медіапродукт.

СК 06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Програмні результати навчання

ПР 02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел

ПР 08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР 11. Вільно спілкуватися, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою

темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
 ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни (90 год.)	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	54

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	061 Журналістика	4	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Заняття	сам. роб
Тема 1. Поняття «інформаційного суспільства».	2	2	8
Тема 2. Сучасні медіасистеми та їх загальна характеристика. Суспільні комунікації від «чотирьох теорій» до «трьох моделей».	2	2	8
Тема 3. Сучасні мас-медійні інформаційні потоки в міжнародній комунікаційній системі: преса міжнародного призначення, інформаційні агентства, міжнародні телемережі.	2	4	8

Тема 4. Моделі відносин медіа та політики держав світу.	2	2	6
Тема 5. Характеристика медіасистем в сучасному українському суспільстві (модель, структура, характеристика; історичні, національні, соціальні та культурні особливості; організація громадського мовлення).	2	4	8
Тема 6. Інтернет-медіа як нові медіа	2		6
Тема 7. Соціальні мережі як нова комунікаційна платформа	2	2	4
Тема 8. Імідж та стереотип в міжнародній комунікації.	2	2	6
ЗАГ.:	16	20	54

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточне опитування, тестування та самостійна робота – 20 балів. Виконання індивідуального завдання – 10 балів Контрольна робота – 10 балів. Підсумкова письмова робота (екзамен) – 50 балів.
Вимоги до письмових робіт	Письмовий контроль у вигляді модульної контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань, реферату, тестування. Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни.
Практичні заняття	Робота на практичному занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді

	студента. <i>Тема №2. Критичний аналіз статті: Що таке якісна журналістика? Інтерв'ю з Саймоном Островським.</i> http://surl.li/ppmdn <i>Тема № 3. Індивідуальне завдання:</i> Порівняльний аналіз структури та специфіки функціонування у міжнародному інформаційному просторі медіа (на прикладі британського BBC, норвезького NRK та датських загальнонаціональних каналів TV2 і DR1... т.д.) позначити завдання, які ставлять перед собою суспільні мовники, у порядку пріоритетності). <i>Тема №5. Тестування у системі дистанційного навчання:</i> http://surl.li/pplrb <i>Тема №7. Завдання самостійної роботи:</i> Проаналізувати діяльність блогера\лідера думок за такими характеристиками: використання ресурсів мережі; особистий стиль; стиль ведення блогу (колористика, лексичні аспекти); специфіка контенту; чим привернув/ла Вашу увагу; позиція щодо актуальних суспільно-політичних проблем (є\нема); критика блогера та основні конкуренти. <i>Тема 8. Проаналізувати вплив іноземної медіапродукції на формування іміджу країни</i> (на основі матеріалів британського BBC, норвезького NRK та датських загальнонаціональних каналів TV2 і DR1 чи ін.) <i>Додаткове завдання:</i> Підготувати аналітичний матеріал на основі фільму. Кінофільм «П'ята влада» (2013) Кінофільм «Хвіст крутить собакою» (1997) Кінофільм «Наш бренд – криза» (2015)
Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студенту необхідно отримати мінімум 25 балів за практичні заняття чи завдання самостійної роботи.
Підсумковий контроль	<i>Форма контролю екзамен;</i> <i>Форму задачі комбінована;</i> <i>Структуру білета і розподіл балів за завдання:</i> <i>Білет № 1(зразок)</i> 1. Охарактеризуйте теорію соціального поля і культурного капіталу П. Бурдьє; 2. Визначте основні принципи роботи ЗМІ в різних соціальних мережах; 3. Дайте критичну оцінку матеріалу: http://surl.li/mrpci (подається для кожного

	студента у роздрукованому вигляді). Визначте рівень достовірності джерел даного матеріалу, проаналізуйте наявність маніпуляцій та тригерних слів, охарактеризуйте потенційну аудиторію, імовірну реакцію та прогнозовані наслідки від публікації даного матеріалу для іміджу України . Оцінювання : завдання №1 – 2 – по 10 балів; завдання № 3 – 20 балів; усний захист – 10 балів; сумарно – 50 балів.
--	--

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Відвідування занять :

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.).

Покликання: <http://surl.li/kedzc>

Для отримання допуску до підсумкового контролю студентів необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.

Неформальна освіта: Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Prometheus, BYUOnline та Coursera за відповідних предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів

неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

Покликання : <http://surl.li/dzryl>

8. Рекомендована література

1. Hallin D. C., Mancini P. Comparing media systems : three models of media and politics. Cambridge : Cambridge University Press, 2004. 342 p.
2. Hallin D. C., Mancini P., eds. Comparing media systems beyond the Western world. Cambridge : Cambridge University Press, 2011. 317 p.
3. McQuail D. Mass communication theory. 7th ed. London : SAGE Publications, 2024. 656 p.
4. Dimitrova D. V., ed. Global journalism : understanding world media systems. Lanham : Rowman & Littlefield Publishers, 2021. 324 p.
5. Hanitzsch T., Vos T. P. Journalistic field theory. Oxford : Oxford University Press, 2018. 291 p.
6. Квіт С. М. Масові комунікації : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
7. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. галузі 0303 «Журналістика та інформація». Київ : Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.
8. Кирилова О. В. Міжнародна журналістика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 170 с.
9. Кулик В. Дискурс українських медій : ідентичності, ідеології, владні стосунки. Київ : Критика, 2010. 656 с.
10. Габор Р. Й. Соціальні комунікації : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 188 с.

11. Hallin D. C., Mancini P. Ten years after Comparing Media Systems : what have we learned? Political Communication. 2017. Vol. 34, Iss. 2. P. 155–171. DOI: <https://doi.org/10.1080/10584609.2016.1233158>
12. Siebert F. S., Peterson T., Schramm W. Four theories of the press : the authoritarian, libertarian, social responsibility and Soviet communist concepts of what the press should be and do. Urbana : University of Illinois Press, 1956. 153 p.
13. Christians C., Glasser T., McQuail D., Nordenstreng K., White R. Normative theories of the media : journalism in democratic societies. Urbana : University of Illinois Press, 2009. 296 p.
14. Hardy J. Western media systems. London : Routledge, 2008. 320 p.
15. Wahutu J. S. In the shadow of the Global North : journalism in postcolonial Africa. Cambridge : Cambridge University Press, 2024. 265 p.

Глобальна журналістика

16. Berglez P. What is global journalism? Theoretical and empirical conceptualisations. Journalism Studies. 2008. Vol. 9, No. 6. P. 845–858. DOI: <https://doi.org/10.1080/14616700802337727>
17. Grasland C. International news flow theory revisited through a space–time interaction model : application to a sample of 320,000 international news stories published through RSS flows by 31 daily newspapers in 2015. International Communication Gazette. 2020. Vol. 82, Iss. 3. P. 231–259. DOI: <https://doi.org/10.1177/1748048518825091>
18. Segev E. International news flow online : global views with local perspectives. New York : Peter Lang, 2016. 219 p.
19. Thussu D. K. International communication : continuity and change. 3rd ed. London : Bloomsbury Academic, 2019. 456 p.
20. Waisbord S. Reinventing professionalism : journalism and news in global perspective. Cambridge : Polity Press, 2013. 224 p.
21. Webb S. The BBC World Service : is it waving or drowning? The Political Quarterly. 2024. Vol. 95, Iss. 2. P. 356–366. DOI:

<https://doi.org/10.1111/1467-923X.13379>

22. Lowe G. F., Martin F., eds. The value of public service media. Gothenburg : Nordicom, 2014. 331 p.

23. Syvertsen T., Enli G., Mjøs O. J., Moe H. The media welfare state : Nordic media in the digital era. Ann Arbor : University of Michigan Press, 2014. 224 p.

24. Вайшенберг З., Кляйнштойбер Г., Пьорксен Б. Журналістика та медіа : довідник. Київ : Академія української преси ; Центр вільної преси, 2011. 532 с.

Медіа-конвергенція та цифрові медіа

25. Jenkins H. Convergence culture : where old and new media collide. New York : New York University Press, 2006. 336 p.

26. Pavlik J. V. Digital technology and journalism : an international comparative perspective. New York : Routledge, 2023. 240 p.

28. Deuze M., Witschge T. Beyond journalism : theorizing the transformation of journalism. Journalism. 2018. Vol. 19, No. 2. P. 165–181. DOI: <https://doi.org/10.1177/1464884916688550>

Політична комунікація та медіа

29. Blumler J. G., Kavanagh D. The third age of political communication : influences and features. Political Communication. 1999. Vol. 16, Iss. 3. P. 209–230. DOI: <https://doi.org/10.1080/105846099198596>

30. McNair B. An introduction to political communication. 7th ed. London : Routledge, 2022. 340 p.

31. Мак-Комбс М. Встановлення пріоритетів : мас-медіа та громадська думка / пер. з англ. Київ : «К.І.С.», 2007. 256 с.

32. Почепцов Г. Г. Інформаційно-політичні технології. Москва : Центр, 2003. 384 с.

Дезінформація та медіаграмотність

33. Wardle C., Derakhshan H. Information disorder : toward an

interdisciplinary framework for research and policymaking. Strasbourg : Council of Europe, 2017. 107 p. URL: <https://rm.coe.int/information-disorder-toward-an-interdisciplinary-framework-for-research/168076277c> (дата звернення: 05.09.2025).

34. Tandoc E. C., Jr., Lim Z. W., Ling R. Defining fake news : a typology of scholarly definitions. Digital Journalism. 2018. Vol. 6, No. 2. P. 137–153. DOI: <https://doi.org/10.1080/21670811.2017.1360143>

35. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В., Kulczyński L. Медіаосвіта та медіаграмотність : короткий огляд. Київ : Академія української преси ; Центр вільної преси, 2011. 58 с.

36. Корнєєв В. М., Городенко Л. М., Пономарьов О. С. Основи медіаграмотності : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2021. 192 с.

Глобалізація та інформаційне суспільство

37. Castells M. The rise of the network society. 2nd ed. Malden : Wiley-Blackwell, 2010. 597 p.

38. Тоффлер Е. Третя хвиля : міжнародний футурологічний бестселер. Київ : Всесвіт, 2000. 475 с.

39. Гонє Ж. Освіта і засоби масової інформації. Київ : «К.І.С.», 2002. 100 с.

40. Кастельс М. Інтернет-галактика : міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Київ : Ваклер, 2007. 304 с.

Статті в наукових виданнях

41. Labio-Bernal A., Rubira-García R., Pocevicienė R. Comparing media systems : a new critical academic reading. Media and Communication. 2024. Vol. 12. Article 8357. DOI: <https://doi.org/10.17645/mac.8357>

42. Moon R., Hellmueller L., Wasserman H. Introduction : the future of global journalism – relationships, tools, and power. International Journal of Communication. 2025. Vol. 19. P. 252–270. URL: <https://ijoc.org/index.php/ijoc/article/view/22809> (дата звернення: 08.09.2025).

43. Munoriyarwa A., Chiumbu S. Transnational networks in global collaborative journalism : mapping opportunities and challenges in Africa. In: Barkho L., Lugo-Ocando J. A., Jamil S., eds. Handbook of applied journalism. Cham : Springer, 2024. P. 221–246. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-48739-2_15

44. McNair B. From control to chaos : towards a new sociology of journalism. Media, Culture & Society. 2006. Vol. 28, Iss. 3. P. 461–474. DOI: <https://doi.org/10.1177/0163443706061685>

45. Юричко А. Міжнародна журналістика як окремий елемент маніпуляції свідомістю та впливу на прийняття рішень. Бібліотека Київського університету імені Тараса Шевченка. 2012. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=271> (дата звернення: 09.09.2025).

Дослідження та звіти

46. Newman N. Journalism, media, and technology trends and predictions 2024. Oxford : Reuters Institute for the Study of Journalism, 2024. URL: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/journalism-media-and-technology-trends-and-predictions-2024> (дата звернення: 10.09.2025).

47. Digital News Report 2024. Oxford : Reuters Institute for the Study of Journalism, 2024. URL: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2024> (дата звернення: 10.09.2025).

48. Freedom House. Freedom of the press 2024. URL: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press> (дата звернення: 10.09.2025).

49. Reporters Without Borders. World press freedom index 2024. URL: <https://rsf.org/en/index> (дата звернення: 10.09.2025).

50. Media Foresight Associates : news media consultancy. URL: <http://mediaforesight.org> (дата звернення: 10.09.2025).

Міжнародні медіа-організації

51. BBC World Service : офіційний веб-сайт. URL:

<https://www.bbc.com/worldservice> (дата звернення: 10.09.2025).

52. CNN International : офіційний веб-сайт. URL: <https://edition.cnn.com/> (дата звернення: 10.09.2025).

53. Al Jazeera English : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.aljazeera.com/> (дата звернення: 10.09.2025).

54. Deutsche Welle : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.dw.com/> (дата звернення: 10.09.2025).

55. France 24 : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.france24.com/> (дата звернення: 10.09.2025).

56. NRK (Norsk rikskringkasting) : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.nrk.no/> (дата звернення: 10.09.2025).

Інформаційні агентства

57. Reuters : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.reuters.com/> (дата звернення: 10.09.2025).

58. Associated Press (AP) : офіційний веб-сайт. URL: <https://apnews.com/> (дата звернення: 10.09.2025).

59. Agence France-Presse (AFP) : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.afp.com/> (дата звернення: 10.09.2025).

60. Bloomberg News : офіційний веб-сайт. URL: <https://www.bloomberg.com/> (дата звернення: 10.09.2025).

Українські медіа та організації

61. Інститут масової інформації : офіційний веб-сайт. URL: <https://imi.org.ua/> (дата звернення: 10.09.2025).

62. Detector Media : офіційний веб-сайт. URL: <https://detector.media/> (дата звернення: 10.09.2025).

63. Академія української преси : офіційний веб-сайт. URL: <https://aup.com.ua/> (дата звернення: 10.09.2025).

64. Суспільне Мовлення України : офіційний веб-сайт. URL: <https://suspilne.media/> (дата звернення: 10.09.2025).

65. Потятинник Б. Медіа-освіта : журналістика для всіх. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка. URL: <http://www.mediaeco.franko.lviv.ua/> (дата звернення: 10.09.2025).

Електронні бібліотеки

66. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 10.09.2025).

67. Наукова бібліотека Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/> (дата звернення: 10.09.2025).

68. Бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/> (дата звернення: 10.09.2025).

69. European Journalism Observatory : офіційний веб-сайт. URL: <https://en.ejo.ch/> (дата звернення: 10.09.2025).

Викладач Шлемкевич Тетяна